

Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel i grundskolen under covid-19-pandemien

EVA's undersøgelse indikerer, at knap to år med gentagne nedlukninger og genåbninger af grundskolerne som følge af covid-19-pandemien har haft negativ betydning for elevernes faglighed og trivsel. Det vurderer både lærere og ledere. De er dog samtidig optimistiske i forhold til, at eleverne nok skal nå at indhente det faglige de måtte mangle, mens man på skolerne lige nu er meget fokuserede på at styrke elevernes trivsel og skolens fællesskaber.

Det faglige læringsudbytte af den samlede periode præget af nedlukninger og genåbninger pga. covid-19 har været størst blandt de fagligt stærke elever, vurderer skolelederne. De interviewede ledere og lærere forklarer, at det er disse elever, der bedst har kunnet fastholde motivationen og selvdisciplinen i fjernundervisningen. Omvendt fortæller lærerne, hvordan elever fra socialt udsatte hjem og elever, hvis forældre ikke taler dansk, har manglet forældrenes hjælp til at gennemføre og få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen under nedlukningerne. Ifølge både ledere og lærere har eleverne generelt klaret sig bedst i de store fag (dvs. dansk, matematik og engelsk). Det hænger formentligt sammen med, at det også er disse fag, der har været størst fokus på i perioden. Vurderingen flugter umiddelbart med resultaterne af de nationale test for skoleåret 2020/2021, hvor flere elever har opnået gode resultater i dansk (læsning) og i engelsk ift. 2019/2020, mens der er stabilitet i matematik. Til gengæld påpeger skolelederne i denne undersøgelse et tydeligt behov for et løft i de praktisk-musiske fag og i naturfagene – særligt i udskolingen.

Elevernes trivsel er ifølge skoleledere og lærere generelt blevet svækket – især under den langvarige anden nedlukning, som for de ældste elever varede næsten fire måneder og strakte sig godt ind i foråret 2021. Sådan lyder vurderingen hos både ledere og lærere. Relationsarbejdet har været vanskeligt, og de sociale fællesskaber er blevet udfordret. Det er især trivslen hos de i forvejen udsatte eller særligt udfordrede elever, der er blevet forringet. Muligheden for nødpasning på skolerne har imidlertid holdt hånden under dem, der har taget imod tilbuddet. I indeværende skoleår 2021/2022 er der fokus på at styrke trivslen hos enkeltelever, der har fået det svært i løbet af perioden, men der er også fokus på at styrke klassefællesskaberne. Dette fokus på trivsel afspejles både i skolernes brug af de særlige midlertidige frihedsgrader og i de konkrete indsatser, skolerne har iværksat som opfølgning på covid-19-pandemien. Den nationale trivselsmåling for skoleåret 2020/2021 viser, at elevernes generelle og sociale trivsel var på niveau med tidligere år. Målingen er gennemført senere end normalt og primært i en genåbningsperiode, som er kommet i kølvandet på en – for manges vedkommende – ret langvarig nedlukning. Det kan derfor ikke udelukkes, at dette har præget målingen i en positiv retning.

Udvalgte kvantitative resultater

- 75 % af skolelederne vurderer, at den samlede covid-19-periode med nedlukninger og genåbninger fra marts 2020 og frem til slutningen af skoleåret 2020/2021 har haft en lidt negativ (67 %) eller meget negativ (8 %) betydning for den samlede elevgruppes læringsudbytte.
- 71 % af skolelederne vurderer, at perioden har haft en lidt negativ (63 %) eller meget negativ (8 %) betydning for trivslen blandt elevgruppen som helhed.
- 95 % af skolelederne har iværksat trivselsindsatser ift. hele klasser (fx lejrskole, ekskursioner, trivselsbånd mv.)
- 87 % af skolerne har iværksat tolærerordninger for at understøtte elevernes læring og trivsel oven på den langstrakte periode præget af covid-19-pandemien
- 55 % af skolelederne angiver, at de gør brug af de udvidede muligheder for at konvertere understøttende undervisningstimer, primært til tolærerordninger og til at forkorte skoledagens længde.
- 82 % af skolelederne svarer, at de vil fortsætte med tolærerordninger enten i reduceret omfang (45 %), på linje med det nuværende/planlagte omfang (32 %) eller endda i øget omfang (5 %). Skolerne har valgt at gøre dette, fordi de har gode erfaringer fra tidligere og nogle forklarer, at ordningen understøtter inklusionsindsatsen.